

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 65. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789853184/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

get kræsen med, hvad jeg ville læse. Af romaner har jeg til denne time, jeg nedskriver dette, så godt som ingen læst. Ved denne begyndelse var jeg vokset fra dem, og når jeg undtager enkelte af Walter Scott, har aldrig nogen ret villet smage mig; selv han forekommer mig som en stor rovfugl, hvis skrig vel er interessant, men dog for højt; og jeg har altid trængt til lærken i den poesi, jeg ret skulle nyde. Ofte har jeg med forundring tænkt på, hvordan jeg på hin tid kunne nyde disse to digterværker af Goethe og Schiller – thi vist er det, at jeg dog egentlig ikke forstod dem, men kun havde en dunkel følelse af, hvad de indeholdt – det var duften af dem, en anelse om deres tankeindhold – men dybt i min unge sjæl stod de indprentede og uforglemmelige. En verden fuld af mennesker havde jeg lært at kende af »Wilhelm Meister«; mit blik åbnede sig for betragtningen af disse, uden at jeg selv vidste det eller gjorde mig rede derfor. »Jomfruen af Orleans« hævede mig op til det ideale, der hidtil kun dunkelt havde forsvævet mig som en anelse.

Desværre kun altfor ofte vaktet jeg af disse fantasier for at vende tilbage til den bitre, sørgelige virkelighed i mit hjem, hvor jeg snart pintes af et, snart af et andet, der var mit inderste væsen imod. Således plagede min moder mig med idelig anmodning om at gå til teaterdirektøren, etatsråd Collin, for at bede ham betænke mig med højere gage. Disse besøg hos ham var mig højest pinlige, jeg aflagde dem kun tvungne af min moders bestemte befaling, og de var virkelig tragikomiske. I en formelig fortvivelse og med en skamfuldhed, jeg ikke kunne betvinge, begav jeg mig til hans bolig. Efter at have stået en halv time, ofte endnu længere, udenfor hans dør, greb jeg omsider i klokkestrengen. Hans forgemak vrinlede for det meste af ansøgende af alle klasser og alle aldre, men vist ingen af dem stod der med min forlegenhed og min ydmyghed. Kort nu omsider turde til mig at træde ind, påfulgte altid den samme scene. Efter at han på sin sædvanlige, hjertelige og venlige måde havde sagt: »Nå, lille Hanne, hvad har du så på dit hjerte?« – brast jeg i en så ustandselig gråd, at det ikke var den stakkels mand muligt at få et ord ud af mig. Spurgte han nu omsider: »Er det om at få højere gage, at du kommer?« da fik han undertiden et ja presset ud af mig, undertiden ikke engang det. Han lovede da, at han nok skulle huske på mig, og tørrede

selv med største godmodighed mine tårer af med sit lommetørklæde, for at de andre ikke skulle se mig græde, når jeg gik, medens han klappede og trøstede mig på bedste måde.

Denne elskværdige mand, som i mit øvtige liv altid var mig en trofast og hengiven ven, har ofte i senere år erindret mig om mine sammenkomster, som bestod i, at han holdt en monolog, hvorpå han intet svar fik, og om hans megen ulejlighed med at tørre mine tårer og bringe mit sind i ro; og vi har da ret hjerteligt let ad disse ensformige scener. Hvor var jeg dog ulykkelig, når jeg gik denne pinlige gang til ham! Det forekom mig at være en dyb ydmygelse at skulle tale om penge, og denne følelse har jeg aldrig kunnet overvinde. Da jeg blev en voksen pige og havde gage, som hver måned skulle hentes på teaterkontoret, var dette mig en sådan plage, at jeg, lige til jeg blev gift, hvor altså min mand hentede den, endog hver gang betalte min broder en hel rigsdaler for at udføre dette ærinde. Heller ikke i mine ældre år kunne jeg komme ud af at begære mere, end direktionen af sig selv tilstod mig, og aldrig fandt jeg, at dette var for lidt for, hvad jeg præsterede. Da dette var en følelse, som var temmelig fremmed for de andre ved teatret, har jeg derimod ofte nydt godt af deres ufor nøjelighed og uden anmodning fra min side fået min gage forhøjet, fordi man fandt det ubilligt, at jeg var ringere stillet end andre, hvis tjeneste ikke var af den vigtighed som min.

MIN FØRSTE INDTRÆDELSE I SELSKABSLIVET

Mine små deklamationsnumre, udførelsen af Trine og andre barneroller skaffede mig en ven, som til sin død bevarede sit venskab for mig. Dette var kommandør Wulff, chef for Søkadetaka demiet, Shakespeares oversætter. Skuespiller Rosenkilde kom en dag og sagde, han ville føre mig ud til en familie, som meget ønskede at gøre mit bekendtskab. Da mine forældre hørte, hvem det var, blev de meget smigrede herover og gav mig lov til at gå med. Så vel kommandøren som hans frue og datter overøste mig med venlighed og indbød mig kort efter til et middagsselskab. Dette var første gang, jeg kom til en større dinér. Jeg gøs for at komme til at gøre noget upassende og turde ikke foretage mig noget eller